

Temat: Spółeczeństwo Polski pierwszych Piastów. (2 jednostki lekcyjne)

ZAPAMIĘTAJ

- Najliczniejszą grupą w społeczeństwie Polski pierwszych Piastów byli chłopci – zobowiązani do danin i usług. Dzięki daninom książę mógł m.in. utrzymywać urzędników i służbę oraz budować grody. Szczególną rolę odgrywały osady służebne, których mieszkańcy wykonywali na rzecz państwa określone zadania.
- Woje, stanowiący książęcą drużynę, stacjonowali w grodach i również byli utrzymywani przez księcia. Od czasów Kazimierza Odnowiciela władcy zaczęli nadawać wojom ziemię w zamian za zbrojną służbę.
- Na podgrodziach osiedlali się ludzie trudniący się rzemiosłem lub handlem.
- Moźni sprawowali najwyższe urzędy w państwie – wojewody i panów grodowych.
- Duchowni stanowili w ówczesnym społeczeństwie jedyną grupę ludzi wykształconych. Pełnili nie tylko funkcje religijne, lecz także prowadzili książęcą kancelarię i szkoły.

1. Uzupełnij zdania. Brakujące wyrazy wpisz zielonym kolorem.:

N..... grupą w społeczeństwie Polski Pierwszych Piastów byli – zobowiązani do i dzięki daninom książę mógł m. In. Utrzymywać ioraz budować grody. Szczególna role odgrywały osady, których mieszkańcy wykonywali na rzecz państwa

Woje, stanowiący, stacjonowali w grodach i również byli utrzymywani przez Od czasów Kazimierza Odnowiciela władcy zaczęli nadawać wojom W zamian za

Na osiedlali się ludzie trudniący się lub

M..... sprawowali najwyższe urzędy w państwie - i panów grodowych.

D..... stanowili w ówczesnym społeczeństwie jedyną grupę ludzi wykształconych. Pełnili nie tylko funkcje, lecz także prowadzili książęcą i

2. Odpowiedz na pytania do tekstu, zamieszczonego pod tematem..

a. Jaka grupa społeczna była najliczniejsza w społeczeństwie Polski?
.....

b. Do czego byli zobowiązani chłopci?
.....

c. Co robił książę dzięki daninom?
.....

d. Jakie osady odgrywały szczególna rolę?

.....
e. Kto stanowił książęcą drużynę?

.....
f. Gdzie stacjonowali woje i przez kogo byli utrzymywani?

.....
g. Co władcy zaczęli nadawać wojom?

.....
h. Co woje musieli wykonywać w zamian za nadana ziemię?

.....
i. Kto osiedlał się na podgrodziach?

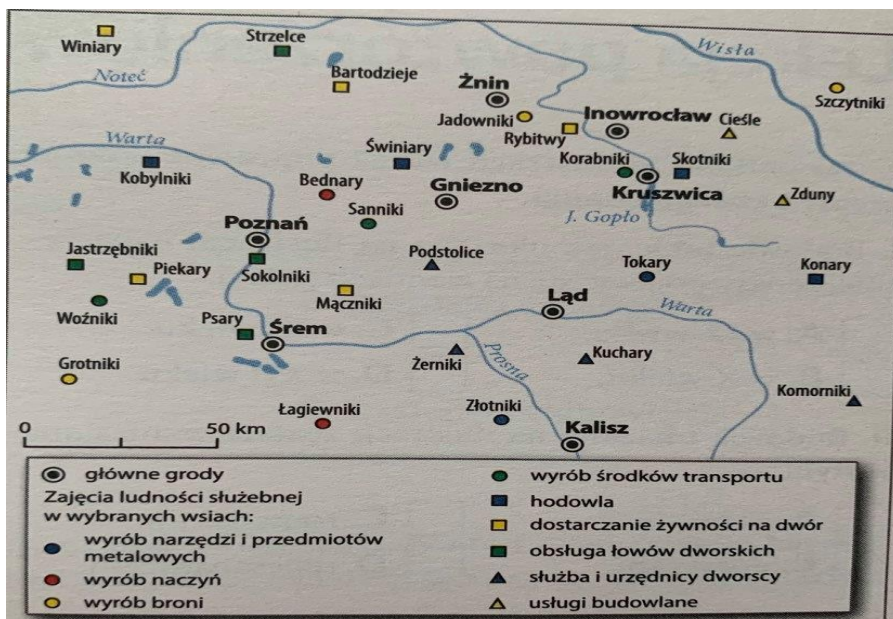
.....
j. Kto sprawował najwyższe urzędy w państwie?

.....
k. Kto stanowił grupę ludzi wykształconych?

.....
l. Jaką funkcje pełnili duchowni?

.....
3. Napisz z dostępnych źródeł informacji, kim był Gall Anonim.

.....
4. Mapa przedstawia osady służebne w Wielkopolsce i na Kujawach. Na podstawie mapy uzupełnij tabelkę. W pierwszej kolumnie wpisz nazwy osad służebnych odpowiadające zajęciom ludności wymienionym w drugiej kolumnie.

Nazwa osady	Zadania wykonywane na rzecz władcy lub grodów
	Przygotowanie potraw
	Wytwarzanie tarczy dla wojów
	Hodowla świń
	Uprawa winorośli i produkcja wina
	Wytwarzanie wozów i kół
	Wypiekanie chleba
	Wyrób przedmiotów z metali szlachetnych (np. ozdób)

5. To zadanie mogą wykonać chętni uczniowie.

Wpisz w okienka pojęcia jakie kojarzą się Tobie z trzema grupami ludności Polski wczesnopiastowskiej.

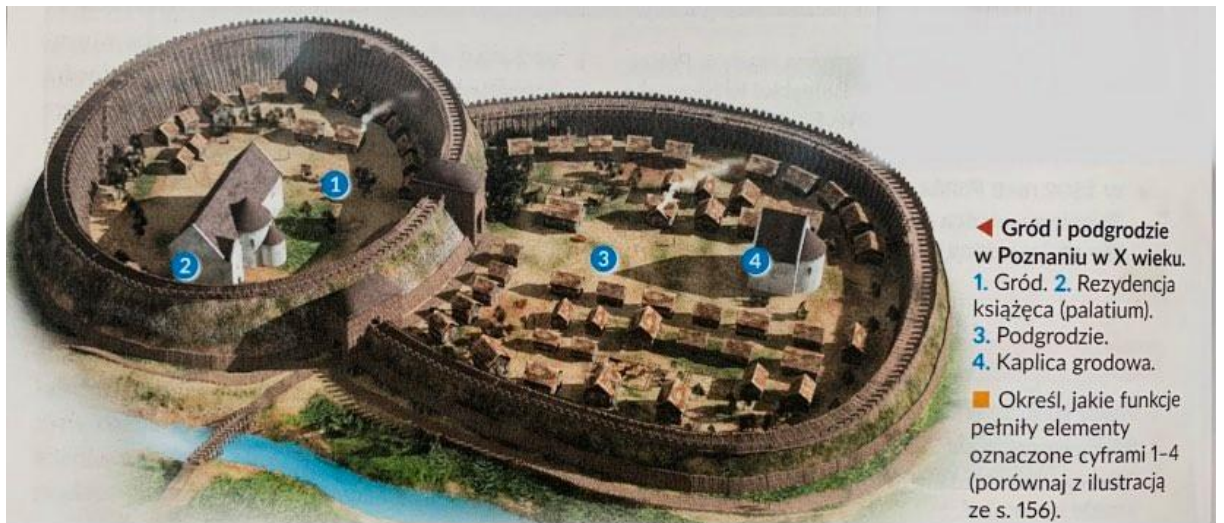
The worksheet is designed for students to associate concepts with three social groups in early Piast Poland. Each group is represented by a central illustration and a label, with two empty boxes on either side for student input.

- Group 1: Peasants (chłopi)** - The illustration shows four people in simple, practical clothing. The label 'chłopi' is centered below them.
- Group 2: Clergy (duchowni)** - The illustration shows a bishop in ornate golden and purple vestments holding a crozier, and a monk in a dark habit. The label 'duchowni' is centered below them.
- Group 3: Warriors (woje)** - The illustration shows two men in armor, one holding a spear and the other a shield. The label 'woje' is centered below them.

WARTO WIEDZIEĆ

W X wieku w państwie piastowskim żyło około 1 miliona ludzi (czyli znacznie mniej niż mieszka dzisiaj w samej Warszawie) i przez kolejne dwa stulecia liczba ta nieznacznie wzrosła. W tym czasie niemal całą powierzchnię kraju pokrywały puszcze, a ludność bardzo powoli zmieniała ten naturalny krajobraz. Wypalała i karczowała (wycinała) kawałki lasu i zamieniała je w pola uprawne.

► Chłopi z czasów wczesnopiastowskich (rekonstrukcja ubiorów).

◄ Gród i podgródzie w Poznaniu w X wieku.

1. Gród.
2. Rezydencja książęca (palatium).
3. Podgródzie.
4. Kaplica grodowa.

■ Określ, jakie funkcje pełniły elementy oznaczone cyframi 1-4 (porównaj z ilustracją ze s. 156).